

SLUTERKLÆRING

fra

Møde i Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitisk Kontaktudvalg i Tórshavn den 9. juni 2022

1. Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitisk Kontaktudvalg har i dag været samlet i Tórshavn til sit første møde. Udvalget blev etableret den 4. oktober 2021 mellem Færøernes landsstyre, Grønlands Naalakkersuisut og Danmarks regering for at styrke samarbejdet om udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske spørgsmål.

Kontaktudvalget konstaterer, at rammerne for arbejdet i udvalget nu er fastlagt, og at udvalget er en politisk overbygning på det løbende tætte samarbejde mellem Færøerne, Grønland og Danmark. Udvalget giver mulighed for politisk dialog baseret på den samme viden. Derved kan der opnås en fælles forståelse for udviklingen i verden og det trusselsbillede, Danmark, Færøerne og Grønland står over for. Udvalget kan på dette grundlag drøfte, hvilke konkrete hensyn hvert land og riget samlet skal tage for at sikre alle tre landes interesser.

Med Kontaktudvalget er der også skabt en ramme for at håndtere de sager, der krydser mellem overtagne og ikke-overtagne sagsområder. Det er en ramme, som også udfyldes i det daglige samarbejde, hvor der deles information og løbende er dialog.

I. Informationsdeling

2. På mødet i dag har Kontaktudvalget fået informationer om den aktuelle udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske situation, og med udgangspunkt heri har udvalget haft en drøftelse af følgende bredere udenrigspolitiske sager:
 - a. *Ruslandskrigen*. Kontaktudvalget fordømmer på det kraftigste Ruslands ulovlige og uprovokerede angreb på Ukraine. Det gælder i særdeleshed drab på civile. Bevidste angreb mod civile er en krigsforbrydelse. Udvalget lægger stor vægt på, at der indsamles beviser, og at de ansvarlige retsforfølges. Der er enighed om fortsat at støtte Ukraine. Der er også enighed i udvalget om, at det er vigtigt at opretholde maksimalt pres på Rusland, og at den politiske og økonomiske pris for Ruslands fortsatte aggression bliver så stor som muligt for Putin. Færøerne og Grønland har

vedtaget lovgivning og vil implementere sanktioner på basis af EU-sanktionerne. Den tætte dialog og fælles position fra rigets tre lande er endnu et eksempel på fælles forståelse med den vestlige, demokratiske verden, samt at en række ligesindede lande står sammen.

- b. *NATO-topmødet i juni 2022*. Kontaktudvalget har drøftet forventningerne til det kommende NATO-topmøde i juni 2022, som især forventes præget af Ruslands brutale invasion af Ukraine, NATO's militære tilpasning samt vedtagelsen af et opdateret strategisk koncept, der skal sætte rammerne for NATO-samarbejdet de næste mange år. Udvalget har drøftet NATO's arbejde med Nordatlanten og Arktis i det opdaterede strategiske koncept og betonet vigtigheden af fred og lavspænding i særligt Arktis. Spørgsmålet om færøsk og grønlandsk deltagelse i NATO-topmøderne blev drøftet, og der arbejdes videre med spørgsmålet på embedsmandsniveau.
- c. *Arktis Kapacitetspakke*. Kontaktudvalget har drøftet Arktis Kapacitetspakke og konstaterer, at der er et generelt ønske om, at de nye investeringer understøtter grønlandsk erhverv og skabe nye arbejdspladser.

Udvalget noterer, at forsvarsministeren og Naalakkersuisoq for udenrigsanliggender, handel og erhverv den 10. maj 2022 underskrev en konkret aftale om principperne for samarbejdet mellem Naalakkersuisut og regeringen om implementering af Arktis Kapacitetspakke for Grønland. Med aftalen af 10. maj 2022 bekræftes indholdet i Arktis Kapacitetspakke for Grønlands vedkommende, og arbejdet med udmøntningen er sat i gang. Aftalen bekræfter også en inddragelse af Naalakkersuisut i forberedelserne til det kommende forsvarsforlig.

Udvalget noterer, at landsstyremand for udenrigsanliggender og kultur og forsvarsministeren den 9. juni 2022 har underskrevet et forståelsespapir om forudsætninger for opstilling af luftvarslingsradar på Færøerne. Med forståelsespapiret bekræftes indholdet i Arktis Kapacitetspakke for Færøernes vedkommende, og arbejdet med at etablere radaren kan sættes i gang.

- d. *Inddragelse i forberedelserne til det kommende forsvarsforlig*. Fra dansk side blev der givet en status for forberedelserne til det kommende forsvarsforlig. Kontaktudvalget har på den baggrund drøftet, hvordan Færøerne og Grønland inddrages i forligsforhandlingerne. Der er enighed i Kontaktudvalget om, at Færøernes landsstyre og Naalakkersuisut inddrages tidligt og substantielt i

forberedelserne om anliggender, der vedrører Færøerne og Grønland. En nærmere proces herfor vil blive aftalt.

- e. *Infrastruktur til informationsdeling.* Kontaktudvalget konstaterer, at der nu er etableret sikker infrastruktur, der muliggør deling af klassificerede oplysninger mellem Danmark, Færøerne og Grønland og den løbende informationsudveksling er iværksat. Der er enighed i udvalget om rammerne for, hvilke konkrete oplysninger der deles.

II. Status på en række konkrete sager

3. Kontaktudvalget har drøftet status på følgende konkrete sager.

- a. *Strategisk partnerskab mellem Kongeriget og USA.* Udvalget konstaterer, at der er et fælles ønske om at styrke samarbejdet om fred, sikkerhed og udvikling mellem Kongeriget og USA om Arktis og Nordatlanten. Udvalget konstaterer, at der arbejdes videre med henblik på at indgå et strategisk partnerskab herom på baggrund af et fælles konkret forslag fra Kongeriget. Det vil ske indenfor den gældende kompetencefordeling.
- b. *Den udenrigspolitiske fuldmagtsordning.* Færøernes landsstyre og Naalakkersuisut handler i forening på Kongerigets vegne, når en folkeretlig aftale vedrører både Færøerne og Grønland og angår fuldt ud overtagne sagsområder. Det gør sig fx gældende i visse fiskeriorganisationer, hvor Færøerne og Grønland dog ikke nødvendigvis har sammenfaldende interesser. Der er enighed om at afdække forudsætningerne for, at Færøerne og Grønland kan være medlem i eget navn af disse organisationer.
- c. *Mulige løsningsmodeller om sikkerhedsaspekter på overtagne sagsområder.* I takt med udviklingen i den internationale sikkerhedspolitiske situation opstår der sikkerhedspolitiske aspekter på stadig flere sagsområder, som er overtaget af Færøerne og Grønland. Det har givet anledning til en drøftelse af kompetencen til at lovgive på disse områder. På mødet på Marienborg den 10. juni 2021 blev muligheden for en lovmodel, der tager højde for denne udfordring, drøftet – i første omgang i relation til styrket leverandørsikkerhed i den kritiske teleinfrastruktur. Det er aftalt, at der arbejdes videre på mulige løsningsmodeller på embedsmandsniveau.

- d. *Igangværende strategiarbejde.* Udvalget noterer, at Færøerne og Grønland arbejder på at færdiggøre egen hhv. arktisk politik og udenrigspolitisk strategi, og at arbejdet med en fælles arktisk strategi afventer disse.

Tórshavn, den 9. juni 2022

Lagmand

Bárður á Steig Nielsen

Formand for Naalakkarsuisut

Múte Bourup Egede

Statsminister

Mette Frederiksen